

BROEDVOGELS VAN HET BROEK BIJ HANEVOET IN EINDHOVEN.

HENK MUNSTERS EN WILLEM VEENHUIZEN

Inleiding

Een aantal jaren, in 1985, 1991 en 1993 is Het Broek redelijk onderzocht op de aanwezigheid van een aantal kritische moerasvogelsoorten.

Alle gegevens zijn door Henk Munsters verzameld en beschikbaar gesteld. (Zie ook Munsters 1987) Het gebied is te waardevol om die gegevens ongepubliceerd te laten. Vandaar dit korte verslag.

Gebiedsbeschrijving

Het geïnventariseerde gebied is gelegen aan de zuidwestrand van Eindhoven (zie kaartje). Het wordt begrensd door de snelwegen A67 en A2, de stadswijk Hanevoet en het Natuurkundig Laboratorium van Philips. De oppervlakte is ± 110 ha.

De Dommel, die het gebied doorsnijdt, heeft in de loop der jaren de hoedanigheid van de omgeving bepaald. Het is een vochtig tot nat gebied met rietvelden, natte weilanden, broekbosjes en populie-

renbos, naast enkele hogere delen gevormd door stroomruggen van de Dommel.

Naast de Dommel geven een zandvanger in de beek en de Hanevoetplas het geheel een nog natter karakter.

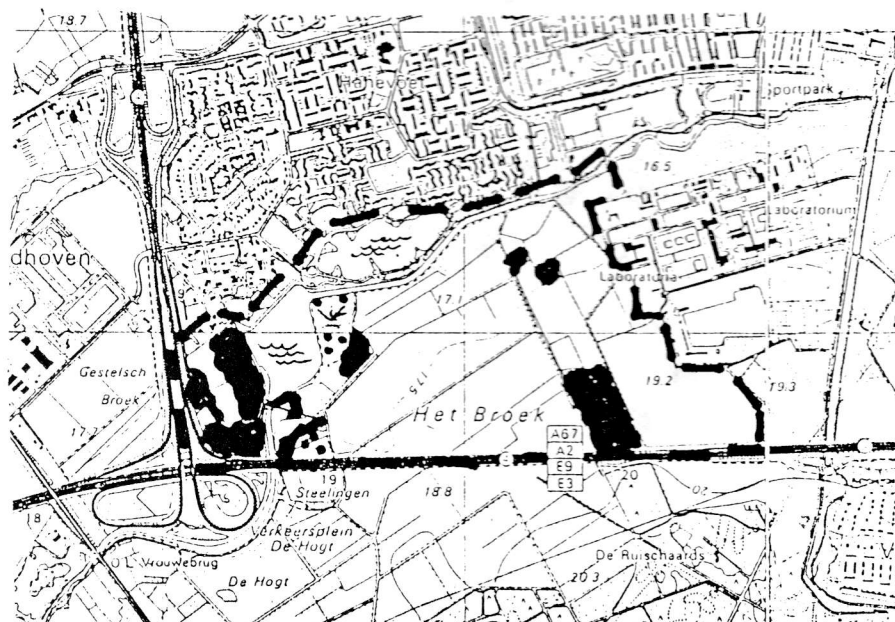
Het gebied wordt ontsloten door een verharde doodlopende weg naar de 'sluis'. Verder is er een rondgaande wandelroute via een zandpad dwars door de weilanden en over een dijk langs de Dommel.

Werkwijze

In 1985 is het hele gebied onderzocht en zijn 10 volledige bezoeken gebracht. De verdeling per maand was april: 2, mei: 3 en juni: 5. De gebruikte methode was de uitgebreide karteringsmethode Bloem (Hustings et al 1985, blz. 50). Alleen een selectie van soorten is kwantitatief geïnventariseerd.

In de andere jaren is het gebied minder intensief bezocht.

Ligging van het gebied

Verloop over enkele jaren van het aantal territoria van de meer kritische moeras- en struweelvogelsoorten in Het Broek bij Hanevoet.

<i>Jaar</i>	1985	1990	1991	1993
<i>Soort</i>				
Bosrietzanger*	20-21	13	9	15
Sprinkhaanrietzanger	1-2	-	0	0
Kleine Karekiet*	1-2	-	4	3
Rietgors*	6-7	-	0	1
Spotvogel*	2-3	-	2	1
Grasmus*	5	-	-	3
Graspieper	1?	-	0	0
Nachtegaal*	3	-	1-2	0
Matkop	2	-	-	0
Veldleeuwerik	1?	-	0	0
Kievit	2	-	-	2

-: niet geteld

*: vermeld op de Ecologische Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten van de bebouwde delen van Eindhoven.

Resultaten en bespreking

Bovenstaande tabel geeft de resultaten weer uit de jaren 1985, 1990, 1991 en 1993. Hij laat zien dat de populatie van de Bosrietzanger behoorlijk is afgenomen, maar de laatste jaren redelijk stabiel blijft. De Kleine Karekiet is wat vooruitgegaan. De Grasmus, die op de nationale Rode Lijst staat, is nog met drie territoria aanwezig. De overige kritische moeras- en struweelvogels zijn sterk afgenomen of zelfs geheel verdwenen.

De broekbosjes met riet en ruigten, die direct aan de Dommel liggen, herbergen de meeste territoria, o.a. van Bosrietzanger, Kleine Karekiet en Rietgors.

Overigens werden in 1985 in totaal 39 territoriumhoudende soorten aangetroffen.

Suggesties voor behoud en beheer

Het beheer en onderhoud van Het Broek zou op korte termijn aan een ecologisch beheersplan onderworpen dienen te worden.

Literatuur

Hustings, M.F.H., et al., 1985. Vogelinventarisatie. Pudoc, Wageningen
Munsters, H., 1987. Onbekende gebieden. De Blauwe Klauwier 13 no. 1: 22.

Het blijkt dat een aantal kritische broedvogelsoorten zich niet kunnen handhaven, terwijl de potenties die het gebied nog heeft, zeer waardevol zijn.

In het voor- en najaar is het gebied van belang voor doortrekkende steltlopers. Dan kan men Kleine Plevieren, Oeverlopers, Watersnippen, grotere aantallen Kieviten en Scholeksters tegenkomen, die er uitrusten of voedsel komen zoeken.

Het is daarom zeer wenselijk om dit moerasgebied te behouden en de natuurlijke kwaliteiten verder te ontwikkelen.

Amfibieën

Door de Poelenwerkgroep (samenwerking tussen de plaatselijke natuur- en milieuwerkgroepen, de Gemeente Eindhoven, en de Herpetologische Studiegroep) zijn in het gebied een aantal locaties onderzocht om te beoordelen of er geschikte plaatsen zijn om een drietal poelen te kunnen realiseren. De definitieve plaats en vormgeving van de poelen is nog in studie.

